

Tưởng Năng Tiến – Dương Trung Quốc

"Chiếc bè chở những “gương mặt trí thức Việt Nam tiêu biểu” của nửa thế kỷ qua đi vào lịch sử mà chỉ có vài ba ông cỡ như Đào Duy Anh, Trần Đức Thảo và Hoàng Xuân Hãn... thì ngó bộ hơi neo đơn và cũng (có phần) phí phạm. Nó còn rộng chỗ nên quý ông Hồ Chí Minh, Lê Duẩn, Trường Chinh... xin được quá giang – vậy thôi.

Người ta mượn lời để diễn ý. Đặt ý thì bỏ lời. Thiên hạ mượn bè để qua sông. Miễn sao họ qua lọt thì thôi. Câu nệ quá tôi sợ... mất lòng và, chắc chắn, cũng sẽ mất vui!

Tôi chỉ tận tình chia sẻ nỗi bất bất bình của ông Trần Anh Tuấn về việc những vị sử quan đương đại – Dương Trung Quốc, Nguyễn Quang Ân, và Tạ Ngọc Liễn – theo chỉ thị, đã mở cửa hông cho thêm cả đồng ông nữa (tổng cộng lên đến 33 mạng) ào ạt nhào luôn vào lịch sử".

“Tôi thường viết nhiều về lĩnh vực văn hóa và lịch sử, giao lưu với rất nhiều bạn trẻ và điều đó chứng tỏ rằng nhiều bạn trẻ đang rất quan tâm về lịch sử nước nhà”. [D.T.Q](#)

Lúc bé, tôi vẫn thường xem phim cộp. Lý do, giản dị, chỉ vì tôi rất ít khi có tiền mua vé. Lúc có, tôi lại muốn dùng tiền để mua những thứ khác (bắp nướng, đậu phụng rang, cà rem, bánh kẹo...) để nhai lai rai trong lúc coi phim cơ.

Nhưng làm thế nào để vào cửa cộp mới được chớ? Ít nhất cũng có hai cách. Thứ nhất là đứng xớ rớ trước cửa rạp, thấy một ông hay một bà trông có vẻ bảnh bao và dễ tính là mình xà ngay đến:

Thưa chú, thưa dì, thưa cô, thưa bác... con muốn coi cái phim này hết sức nhưng không có tiền, làm ơn dặt con vô luôn nha?

Nếu họ gặt đầu là kẻ như... khỏe. Theo lệ, mỗi người lớn đi xem phim có quyền dắt theo một trẻ em – miễn phí.

Lối thứ hai rắc rối hơn một chút, kém dàng hoàng hơn một tí, và cần một ít vốn đầu tư. Mấy đứa phải hùn hạp đủ tiền cho một thằng hay một con nào đó mua vé dàng hoàng. Sau đó, nó sẽ len lén mở cửa hông cho cả lũ vào luôn!

Có lần vì giông bão rạp chiếu bóng cũng chỉ có mấy ngoe mua vé vào xem. Lũ nhi đồng chúng tôi quên chi tiết đó, vẫn tiếp tục rủ nhau coi cộp. Không những thế, nhiều đứa còn “mời” cả anh chị và bố mẹ “đi” luôn. Dân trong xóm tôi đều nghèo, đều rất ham... vui; do đó, gặp ngày mưa buồn bã và rảnh rỗi (rạp hát lại gần nhà) nên mọi người đều vui vẻ... nhận lời!

Chủ rạp kinh ngạc khi thấy vé không bán được bao nhiêu mà bên trong rộn rã tiếng cười đùa vỗ tay của trẻ con, rôm rả tiếng bàn tán nói cười của người lớn. Không cần phải thông minh lắm người ta cũng tìm được lý do, không lâu, sau đó.

Thế là bất ngờ, sau một lời xin lỗi ngắn ngủi qua hệ thống phát thanh, đèn bật sáng trưng, nhân viên ào vào soát vé. Lần lượt từng mạng một, không phân biệt già trẻ lớn bé, không sót một ai, cả xóm bị “mời” ra khỏi rạp bằng những lời lẽ hoàn toàn ... không nhã nhặn.

Đã có lúc vui miệng, tôi kể cho mấy đứa con nghe về cái kỷ niệm ấu thơ (không mấy êm đềm) này. Chúng đều tỏ vẻ ái ngại và vô cùng thất vọng về thái độ rất thiếu dàng hoàng, lương thiện của một người làm cha không lấy gì làm khả kính:

It's not fun. Như vậy đâu có vui bố.

And it's not fair, either! Cũng không công bằng mấy bố à.

Ờ thì bố cũng thấy là không vui gì cho lắm và có hơi kỳ kỳ một chút.

Kỳ một chút sao được. *It's cheating*, như vậy là ăn gian!

Tôi miễn cưỡng đồng ý với tội nó mà bụng dạ (nói thiệt) có hơi buồn. Tôi chưa bao giờ nghĩ rằng mình đã gian lận gì nhiều trong chuyện xem phim cộp cả. Cũng như tất cả những người

dân lớn nhỏ khác của cả xóm mình, tôi chỉ có tội nghèo mà ham... vui (và hơi lấu cá chút đỉnh) thế thôi.

Lấu cá (rõ ràng) không phải là một đức tính, dù nhìn theo quan niệm đạo đức của bất cứ ai. Bởi vậy, càng già tôi càng *đàng hoàng* thấy... rõ! Những người tử tế, biết phục thiện, và tử tế như tôi – tiếc thay – hơi ít.

Tạp chí *Khởi Hành* số 34, phát hành tháng 8 năm 99, từ California, có bài viết “Khi Chính Trị Chi Phối Văn Hoá”, của Trần Anh Tuấn, về những người... rất không *đàng hoàng* như thế. Những kẻ mà đến lúc chết vẫn còn (vô cùng) lấu cá!

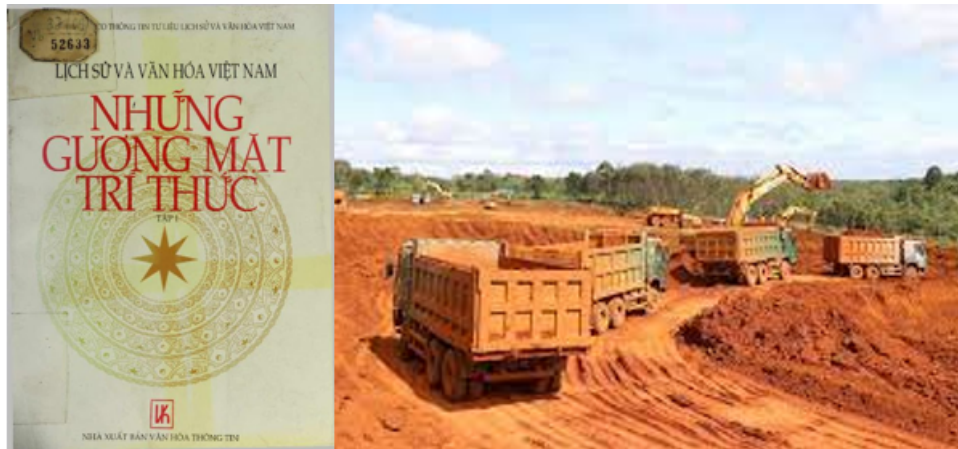
Một phần của bài viết, ông Trần Anh Tuấn dùng để điểm cuốn *Lịch Sử Và Văn Hoá Việt Nam – Những Gương Mặt Trí Thức*, tập I, do Dương Trung Quốc, Nguyễn Quang Ân và Tạ Ngọc Liễn sưu tầm và biên tập, Nhà xuất bản Văn Hoá Thông Tin Hà Nội xuất bản năm 1998. Nội dung cuốn sách được ông Trần Anh Tuấn ghi nhận như sau:

“Với hơn 700 trang, các tác giả đã chọn ra 71 nhân vật mà họ vinh danh là những trí thức Việt Nam tiêu biểu trải qua 770 năm lịch sử, với 9 thời đại và thời kỳ (Trần, Hồ, Lê, Trịnh, Nguyễn, Tây Sơn, Nguyễn, Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, và Cộng hoà Xã hội Chủ nghĩa V.N.)”

“Nhưng nhìn vào danh sách là chúng ta thấy ngay sự ănn gian của những người làm sách: trong suốt 720 năm (1225 – 1945) họ chỉ chấm có 38 nhân vật tức 53%. Đó là Trần Thái Tông, Lê Văn Hưu, Trần Quốc Tuấn, Trần Nhân Tông, Chu Văn An, Tuệ Tĩnh, Hồ Nguyên Trừng, Nguyễn Trãi, Triệu Thái, Lê Thánh Tông, Lê Sĩ Liên, Nguyễn Bình Khiêm, Phùng Khắc Khoan, Lê Hữu Trác, Nguyễn Thiếp, Lê Quý Đôn, Lê Thì Sĩ, Ngô Thì Nhậm, Phan Huy Ích, Trần Văn Kỳ, Võ Trường Toản, Phan Huy Chú, Vũ Phạm Khải, Nguyễn Đình Chiểu, Phạm Thuật Duật, Nguyễn Hữu Huân, Nguyễn Trường Tộ, Nguyễn Quang Bích, Lương Văn Can, Nguyễn Phạm Tuân, Phan Bội Châu, Nguyễn Thượng Hiền, Phan Châu Trinh, Huỳnh Thúc Kháng, Phan Văn Trường, Nguyễn Văn Vĩnh, Nguyễn An Ninh, và Phạm Tuấn Tài.”

“Trong 50 năm sau cùng (1945 – 1995), họ đưa ra một số lượng khổng lồ là 33 người, tức 47%. Trong số 33 tên, chỉ trừ giáo sư Hoàng Xuân Hãn sống ở Pháp, còn lại 32 tên không ai khác hơn

là những đảng viên cao cấp của Đảng Cộng sản Việt Nam và những người phục vụ chế độ cộng sản. Đó là Hồ Chí Minh, Lê Duẩn, Trường Chinh, Nguyễn Hữu Thọ, Huỳnh Tấn Phát, Nguyễn Khánh Toàn, Đặng Thái Mai, Trần Huy Liệu, Phạm Huy Thông, Tôn Thất Tùng, Hồ Đắc Di, Phạm Ngọc Thạch, Trần Đại Nghĩa, Nguyễn Văn Huyên, Tạ Quang Bửu, Trần Văn Giáp, Tôn Quang Phiệt, Hải Triều, Ngụy Như Kon Tum, Dương Đức Hiền, Đặng Văn Ngữ, Hoài Thanh, Nam Trân, Nguyễn Khắc Viện, Lê Văn Thiêm, Từ Chi, Nguyễn Đồng Chi, Cao Xuân Hy, Trần Đức Thảo, Hoàng Thúc Trâm, Đào Duy Anh, và Hoàng Xuân Hãn.”

“Ngày trước ông Dương Trung Quốc tô vẽ cho nhiều kẻ bất hảo trở thành “Những gương mặt trí thức” của lịch sử và văn hoá Việt Nam. Giờ đây thì ông mở đường để con những người này mang đất nước ra băm xẻ, cho bằng thích.” tnt

Cứ theo như lời của ông Trần Anh Tuấn thì “nhìn vào danh sách là chúng ta thấy ngay sự ăn gian của những người làm sách”. Là kẻ hậu sinh, tôi không hề dám có nghĩ tranh luận hay bút chiến với một người cầm bút vào hàng trưởng thượng – và nặng ký – như ông Trần Anh Tuấn. Tuy nhiên vì đã lỡ biện minh cho chuyện vào cửa cộp của chính mình, tôi tự thấy có bốn phận phải lên tiếng để bênh vực cho một số những người vừa được vinh danh là “trí thức Việt Nam tiêu biểu” – trong nửa thế kỷ qua.

Theo tôi thì quý ông Đào Duy Anh, Trần Đức Thảo, Hoàng Xuân Hãn... đều dư sức dắt theo ba trụ lóc nhóc cỡ như Hồ Chí Minh, Lê Duẩn, Trường Chinh... đi vào lịch sử mà khỏi cần mua vé. Như đã thừa, tuy không bằng luật nhưng theo lệ (ít nhất cũng là lệ ở những thành phố miền Nam) mỗi người đi xem phim có quyền dắt theo một nhi đồng – miễn phí. Hồi nhỏ tụi tôi vẫn

đi xem phim ké theo kiểu đó mà. Điều này đâu có gì là gian lận mà ông Tuấn phải phàn nàn và nặng lời dữ vậy?

Giữa chuyện ham vui (của lũ bé con chúng tôi, ngày trước) và chuyện ham danh (của những ông lãnh tụ cộng sản Việt Nam, bây giờ) có một điểm này chung: túng làm liều. Điểm chung đó, với ít nhiều chủ quan, tôi tin tưởng là thông cảm và chia sẻ được.

Nếu không, nghĩa là nếu ông Trần Anh Tuấn không đồng ý, tôi xin đề nghị chúng ta nên nhìn vấn đề theo cách khác – dựa vào hình ảnh, kinh nghiệm phổ cập hơn với phần lớn mọi người, và cũng vẫn với phong thái nhẹ nhàng tương tự. Hãy tưởng tượng đến cảnh quá giang.

Chiếc bè chở những “gương mặt trí thức Việt Nam tiêu biểu” của nửa thế kỷ qua đi vào lịch sử mà chỉ có vài ba ông cỡ như Đào Duy Anh, Trần Đức Thảo và Hoàng Xuân Hãn... thì ngó bộ hơi neo đơn và cũng (có phần) phí phạm. Nó còn rộng chỗ nên quý ông Hồ Chí Minh, Lê Duẩn, Trường Chinh... xin được quá giang – vậy thôi.

Người ta mượn lời để diễn ý. Đặng ý thì bỏ lời. Thiên hạ mượn bè để qua sông. Miễn sao họ qua lọt thì thôi. Câu nệ quá tôi sợ... mất lòng và, chắc chắn, cũng sẽ mất vui!

Tôi chỉ tận tình chia sẻ nỗi bất bất bình của ông Trần Anh Tuấn về việc những vị sử quan đương đại – Dương Trung Quốc, Nguyễn Quang Ân, và Tạ Ngọc Liễn – theo chỉ thị, đã mở cửa hông cho thêm cả đồng ông nữa (tổng cộng lên đến 33 mạng) ào ạt nhào luôn vào lịch sử.

Cũng như đi coi phim cộp, đi quá giang – dù là bằng thúng, bằng mủng, bằng bè, bằng ghe tam bản, bằng thuyền ba lá, bằng ca nô, bằng tàu (hay bằng thủy phi cơ... chẳng nữa) cũng đều nên tránh chuyện đàn đúm, kéo bè, kết đảng đông đảo quá. Xô đẩy, giành giật, chen lấn là cảnh (luôn luôn) rất khó coi và dễ gây hiểu lầm là một vụ thủy tặc hay không tặc. Đó là chưa kể chuyện quá tải, rất không an toàn.

Chìm xuống, cả lũ, như chơi.

Gần cả thế kỷ qua dân Việt dở sống dở chết. Giữa lúc muôn họ lầm than, nhân tâm ly tán, nhân tài như lá mùa thu, tuần kiệt như sao buổi sớm; danh nhân, trí thức, kẻ sĩ... ở đâu mà hăm hở

chen lấn đi vào lịch sử đông dữ vậy – hả Trời? Chợ chưa họp mà kẻ cắp đã đến đủ mặt như thế thì (ngó) cũng kỳ.

Mới đây ông [Nguyễn Chính](#) còn *khám phá* ra vụ này, ngó bộ, còn kỳ dữ nữa về chuyện khai thác bauxite ở Việt Nam: “Quốc hội chưa họp, nghĩa là chưa ai có ý kiến gì, ông dân biểu Dương Trung Quốc đã phát ngôn trên báo [Tuổi Trẻ](#) rằng “*Nhưng Bộ Chính trị đã quyết rồi thì bây giờ ta chỉ bàn làm sao cho tốt, cho an toàn thôi*” khiến nhiều cử tri rất ngỡ ngàng.”

Tôi thì không ngỡ ngàng gì cho lắm vì đã được họp tập trước về việc “Đảng chỉ tay, Quốc hội vỗ tay, dân trắng tay” tự lâu rồi. Chỉ hơi ngờ ngợ vì cái tên của ông Dương Trung Quốc nghe (có vẻ) quen quen. Té ra, ông chính là một trong ba nhân vật đã sưu tầm và biên tập cuốn *Lịch sử và văn hoá Việt Nam – Những gương mặt trí thức* (tập I) do Nhà xuất bản Văn Hoá Thông Tin Hà Nội xuất bản năm 1998.

Tưởng sao chớ “đi ra, đi vô cũng cái thẳng cha khi nấy” chớ ai! Mười năm trước ông Dương Trung Quốc tô vẽ cho nhiều kẻ bất hảo trở thành “Những gương mặt trí thức” của lịch sử và văn hoá Việt Nam. Bây giờ thì ông mở đường để con những người này mang đất nước ra băm xẻ, cho bằng thích.

Tôi nghe nhiều người tỏ ý bi quan về hiện cảnh cũng như tương lai (đen tối) của Việt Nam. Dân tộc nào, số phận đó. Một đất nước có những người viết sử và làm luật (cỡ) như ông Dương Trung Quốc thì... đen là phải!